

No. 23.

Spanish Glue-Plaster.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

paa 9 à 10 Timer, tages det af og Blærren flippes op, saa at Bandet kan rinde ud. Det forbindes siden med et Kaalblad, eller med Linned paa hvilket er smurt af Salven for Læberne, Pag. 41. No. 24. eller den som staar optegnet under Aqua vulneraria Pag. 5. Derover legges en Compresse, som sættes med Baand. Forbindingen skeer 2de Gange i Døgnet om Sommeren, men en Gang om Vinteren. Vil man at den længe skal holdes aaben, saa forbindes den 3 Gange om Døgnet. Paa det den Spanske Frie ei maae forarsage Strangurie, strøer man lidet stødt Campher paa den. Naar det bruges mod Rheumatismus og mod opstegen Podagra, vil man at det skal gjøre Ondt og da tages det tynde Skind bort ved første Forbinding. Forarsager den for megen Smerte, saa stilles den strax om den sidstnævnte Salve bruges til Forbinding, eller en som man strax kan gjøre af 6 Quintin Eggeolie 2 Quintin Baltrav og et Quintin hvidt Bors. Det bruges.

§. 1. Mod Hoved-Pine i alle hidtse Febere og legges da et paa hver Finding, kuns af Storrelse som en Carolin (eller et Dansk 2 E Stykke.

§. 2. Mod Hals-Syge (Angina) og legges paa Halsen midt imod den indvendige Svulst, paa den Side hvor Inflammationen er stærkest. Tilstrækkelige Nareladinger, tiolende Lavemens og Omslaget af Brød Pag 5. bruges tillige, Denne Sygdom fordrer hastig Hielp og kan snart gvaale, naar det Øverste af Luftrøret eller Mads-Struben er inflammeret. Naar Mandlerne allene

allene ere inflammerede, kaldes det nægte Hals-
 Syge, ved hvilken er langt mindre Fare; samme
 Middel bruges, tillige med et Gurgle-Vand som
 koges af gule Rødder, samt lidet Vitriol-Sirup
 eller Honnig og lidet Fransk Brændevin. Er
 Drobelen svullen og for lang, saa gurgler man sig
 med Tinctura Rosarum Lond.

§. 3. Mod Tandværk, naar den kommer
 af Rheumatismus. Plasteret gøres da stort, og
 legges paa det Sted, hvor Rheumatismus var
 inden Tandværken kom. Er man blodriig eller
 Tandværken er et Tilfald ved Frugtformelighed,
 saa hjælper ei gierne andet end Aareladen. Kom-
 mer den igien som en Feber, til sine visse Tider,
 saa pleier Chinachina hjælpe. Er Tandens carieuse
 og applicered Spanisk Humle-Olie eller Negliske-
 Olie ei lindrer, saa maa Tandens tages ud, efter-
 di den ellers fordærver dem som sidde ved Siden
 eller tværtover fra. Det samme er og uomgænge-
 ligt, ifald den Hinde, der beklæder Tand-Roden
 eller Nerven som gaaer til Tandens, har været in-
 flammeret og er gaaet til Suppuration, hvilket man
 maa slutte af Feberen, som er gaaet forud, Vær-
 kens Hæftighed og Langvarighed, samt Puißslagene
 ved Tandroden: Tages den da ei ud, saa kan Rie-
 bebenet blive carieuse eller der bliver Haarheder eller
 Saar paa Riebbebenet, eller man saaer en Tand-
 fistul, hvilket alt ei kan hjælpes førend Tandens er
 udtagen og det Carieuse af Riebben falder ud.
 Naar Riebbebenet sveller, pleier Værken at legge
 sig, allene at man holder sig inde, ligeledes om
 man

man falder i stærk Sved over hele Kroppen, hvor af det kommer at Hylde-Saft undertiden hjælper. Er Tand-Kiødet meget rødt, saa hjælper man, om det scarificeres med en Lancette. Hinden som beklæder Tandroden, er da inflammierer. Om og naar Magnet-Naalen hjælper, faaer Tiden vise.

§. 4. I alle Udslags-Febere, naar Blætterne have slaaet ind, da bruges tillige indvortes Campher-Pulver, Campher-Emulsion, Moscus-Pulver eller Julep og The af Zylde eller Ulmaria-Blomster. Samme Middel kan tiene naar andet Udslæt bliver inddrevet.

§. 5. I Inflammations-Febere, for Exemp. i Pleuresie. Saa snart en stærk Aareladen er steet, legges Spanst Glue-Plaster paa den Plet, hvor Stinget er. See Eclende Pulver Pag. 49. No. 30. Tørret Stedet, hvor Plasteret har lagt inden 24 Timer efter første Forbinding, saa er den Syge i stor Livs-Fare. Bliver det Sted blaaagtigt, saa doer han: stroer man uforsigtigvis Spanst Glue-Pulver i Saaret, i Haab at faae det til at flyde, ska faaer den Syge Strangurie. Inflammationen flytter sig ned i Underlivet og dræber ham.

§. 6. I Flod udi Dien eller Dren.

§. 7. I Hoste, Bærk (Mal Sciaticque.) Mange plages deraf deres gandske Livs Tid. Salver og spiritueuse Midler kunde drive Materien ind i Livet og dræbe. Med Spanst Glue-Plaster ere mange blevne hiulpne. Det bør være stort og behøves undertiden at repeteres 3 à 4 Gange paa

paa samme Sted. Det der flyder ved 3 og 4 Application er tykkere end efter første og anden Paalægning.

§. 8. Mod opstegen Podagra. Den bør da holdes 16 til 20 Dogn. Er den Syge Blodrig eller har høi og stærk Puls, saa aabnes Aaren, paa det den opstegne Materie maa blive bevægelig. Derpaa appliceres Plasteret ned mod Foden, og i det samme det begynder at trække, drikker den Syge et got Glas gammel Rhinsk-Viin, hvori er smeltet 15 Gran Hiorte-Horn-Salt: Podagraen kommer da enten ned, eller flyder Materien smaa-ligen ud giennem Saaret efter den Spanske Glue, og det er derfor at den maae holdes længe aaben. Den der plages med Podagra, bør vel komme ihu hvad Tiid paa Aaret han pleier have den. Hvad Sygdom han og paa samme Tiid faaer, saa kan han lide paa at Podagraen ligger skjult derunder. Saaer han da trang Aandedræt, saa hjælper intet Middel derimod; men saaer man Strangurie eller Hold og Sting, eller Ustød af Slag, eller stærk Hoved-Værk &c., saa har man ingen Nytte af de Midler, som ellers pleie curere disse Sygdomme. Man maa arbeide paa at faa Podagraen ned, om man vil blive hiuipen.

Det hender undertiden at opstegen Podagra ei standser paa nogen af de inderste Dele; men paa nogen Muskel under Huden, for Exempel paa Armen, Skulderbladet, imellem Arterne eller paa den ene Side af Smal-Rygen. Sandt er det at den da ei er saa farlig, men den er heel langvarig og smerter.

Man

Man faaer den ei gierne af Stedet paa fornævnte Maade, om man ei forud legger en Spanst Glue der, som sætter Materien i Bevægelse.

§. 9. De saa faldede Darters (et slemt Slags Plætter og Udslag) forsvinde endeligen, om en Spanst Glue legges over dem vel bestrøet med stødt Campher, og maa den holdes aaben i nogle Døgn; jo mere den suppurerer, des vissere er man om Udfaldet. Man bør da tillige ei drikke andet end en Prislane af China-Rod; hvilken laves af et Rod China-Rod, som stieres smaae og blødes ud i en Potte koghedt Vand, om Morgenens koges en Fierdedeel ind, siles siden og forvares paa Bouteller. Saaret lukkes siden med den i denne Art. Pag. 36. bemeldte Salve. Samme Nytte kan man have af Olie som brændes ud af tørre Birke-Pinde, som paastrænges indtil den gjør Suppuration.

§. 10. For dem der have megen Slim for Brystet, som de undertiden faaer hoste op, undertiden ikke, men bliver deraf Aanden betagne og vilde quæles. Dem sættes en Spanst Glue paa hver Læg, hvilket meget beforder Opkastningen. Saale saadanne Læg, saa koger man 3 eller 4 Knupper af en hvid Løg, fint sonderstaaen i en Pøgel Mælk, som ostes med lidt Blin-Eddike og til den frasiles de Balde kommer lidet Borsfrie Honning. Dette maae drikkes varmt og laves paa nye saa ofte det behøves. Løg-Supper ere ligeledes tienlige.

Har man ei Spanst Glue Plaster ved Haanden, saa gjør man en Deig af stødt Engelsk Senop og

Eds

Eddike, som bør ligge paa indtil Skindet er rød-
fnortret.

No. 24.

Pomade for Læberne.

Den bruges for sprukne Læber, samt naar man ved stærk Catarrhe bliver Hudløs under Næsen; man smelter da lidet hver Gang i en Tøffe over et Eys og smører det paa. Den stryges ud paa Linner og appliceres naar man har brændt sig. Fattige Folk kan banke de mindste Ender af unge Graner indtil de fugte sig og koge dem i usaltet Smør, siile og udpresse det og dermed smøre de brændte Stæder 2 Gange i Døgnet. Om Pomaden appliceres paa Bylder, saa moednes de snart: Det samme gjør en paa lagt flegt Tigen naar man har vendt det inderste ud.

Er man bange for Lancette, saa legger man paa Epidfen af Bylden et lidet Stykke af den Hine som løbe ligger udi, da der snart gaar Hul paa. Denne Pomade lindrer og saa snart Tagger eller den Plage man har af blinde gylde Aaren; men visse Hielp har man af en Grød, som koges af rensede Røble og rød Viin, hvilken appliceres med tyndt Linned. Ell. Ost giort af Rød-Viin og Mælk hjælper og: Ligeledes en Salve som beredes af

Emplastr. hyoscyami ʒss.

Extract. ejusdem ʒj.

Olei ejusdem e Seminibus expressi q. s.

Tagger bør ey negligeres: Der kan saa læstelig staaes Inflammation til og, om den ey strax fordeeles, gaar den til Suppuration, og paa Suppuration følger her en Fistel, som forårsager utræselig Pine naar man skal til Stools, og gandske 4 a 6

D

Fi